ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ภาวะสมองไหลของข้าราชการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่:

ศึกษาเฉพาะสาชาวิชาที่ชาดแคลน

ในช่วงปี พ.ศ. 2530 - 2534

นางสาวที่พวรรณ ตระการศิรินนท์

สาชาวิชาการเมืองและการปกครอง

์ ชื่อผู้ เชียน รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกึ่งแก้ว ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธุ์ วงษ์บูรณาวาทย์ กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา กรรมการ

บทคัดยอ

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาซ้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการลาออก หรือโอนย้าย ของ ซ้าราชการ สาย ก. และสาย ช. ในสาชาวิชาที่ชาดแคลนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในช่วงปี พ.ศ. 2530 – 2534 เพื่อให้ทราบมูลเหตุทั่วไปของการลาออกหรือโอนย้าย ตลอดจน แสวงหาแนวทางแก้ไซปัญหาภาวะสมองไหล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริหารงาน ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อไป

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา แยกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าราชการ สาย ก. และ สาย ข. ในสาขาที่ชาดแคลนที่ได้ลาออกหรือโอนย้ายไปยังหน่วยงานอื่น กลุ่มข้าราชการ สาย ก. และสาย ข. ที่ได้รับการบรรจุหรือรับโอนมาใหม่ในสาขาที่ชาดแคลน ในช่วงปี พ.ศ. 2530 – 2534 และกลุ่มผู้บริหารในสาขาที่ชาดแคลน ทั้ง 5 สาขา จำนวนรวมทั้งสิ้น 153 ตัวอย่าง ซึ่งได้ จากการตรวจสอบรายชื่อในเอกสารหลักฐานของทางราชการ จากนั้นจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม แล้วนำมาแยกกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ โดยแปลงข้อมูลเป็นตัวเลข ใช้วิธีประมวลผล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และนำมาวิเคราะห์แบบสถิติเชิงพรรณนาในรูปร้อยละ และตารางแจกแจงความถี่

ผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย พอสรุปได้ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ลาออก ผู้ลาออกหรือโอนย้ายส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง
  31 35 ปี ผู้มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจะมีสถิติการโอนย้ายมากกว่าวุฒิอื่น และสาชา แพทยศาสตร์ เป็นสาชาที่มีการลาออกหรือโอนย้ายมากกว่าสาชาวิชาอื่น ๆ ผู้ลาออกหรือโอนย้าย ส่วนใหญ่ มีอายุราชการระหว่าง 1 5 ปี มากที่สุด โดยผู้ที่แต่งงานแล้วมีสถิติการลาออก มากกว่าผู้ที่เป็นโสด
- 2. ลักษณะของการลาออก ผู้ลาออกส่วนใหญ่เป็นการโอนย้ายไปยังส่วนราชการอื่น เช่น โรงพยาบาล หรือสถาบันการศึกษาอื่นมากที่สุด สำหรับผู้ที่ไปทำงานในภาคเอกชนหรือ รัฐวิสาหกิจ หรือธุรกิจส่วนตัวมีน้อยกว่า
- 3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลาออกหรือโอนย้าย นอกเหนือจากเหตุผลส่วนตัวซึ่งมีมาก ที่สุดเป็นอันดับ 1 แล้ว รองลงมาคือ ระบบงานหรือสภาพการทำงาน ทัศนคติที่มีต่อหน่วยงานเดิม ส่วนใหญ่ต้องการให้ปรับปรุงระบบงาน บรรยากาศในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ จากกลุ่มผู้บรรจุใหม่และกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งเห็นว่าปัจจัยเรื่องเงินเดือนหรือค่าตอบแทนไม่ใช่ปัจจัย หลักเพียงอย่างเดียวของช้าราชการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ส่งผลให้มีการลาออกหรือโอนย้าย

ข้อเสนอแนะของการว**ิจ**ัย

ด้านการบริหารบุคคล ควรส่ง เสริมคนดีที่มีคุณภาพให้ได้มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่ และให้ได้รับผลตอบแทนตามความสามารถและ เป็นธรรม ซึ่งอาจไม่ใช่ในรูปของตัว เงิน และพัฒนาคุณภาพของบุคลากรที่มีอยู่ ให้สามารถทำงาน เต็มประสิทธิภาพ ส่วนในด้านบริหาร งบประมาณ ควรร่วมมือกันในการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้ประโยชน์สูงสุด สำหรับ ด้านบริหารวิชาการ ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยประสานงานใน เชิงวิชาการร่วมกันระหว่างคณะต่าง ๆ และระหว่างภาควิชา ที่มีหลักสูตร สัมพันธ์กัน เช่น วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เพื่อลดการซ้ำซ้อนประหยัด งบประมาณ ประหยัดบุคลากรและได้มาตรฐานการศึกษา เดียวกัน นอกจากนั้นในด้านการปรับปรุง ระบบงาน ควรลดชั้นตอนบางอย่างให้น้อยลง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากชั้น เพื่อจูงใจให้ คนรุ่นใหม่พันมาสนใจงานราชการมากชั้น

Independent Study:

Nature of the Brain Drain of Chiang Mai

University's Government Officials : A Case

Study of Specialized Fields during the

Period of 1987-1991

Author:

Miss Tippawan Trakarnsirinont

M.A. (Political Science)

Politics and Government

Examining Committee:

Associate Prof. Somsak Keawkingkeo

Chairman

Assistant Prof. Dr. Chakrapan Wongburanavart

Member

Assistant Prof. Siripong Ladavalya Na Ayuthya

Member

Abstract

This study has the main objective in collecting base line data relating to the turnovers and the transfers of the university's officials in category A (academic) and category B (professional) with the stress in the disciplines which are in short supply.

It is anticipated that this study would reveal the general causes of the prevailing job resignations, in addition, the study would search for appropriate measures to solve the problem of brain drain. Accomplishments in the said areas would be very beneficial to the administration of Chiang Mai University.

The samplings which are use in the study comprise of university's official in 3 categories:

1. The group of officials in category A and category B in the shortage disciplines who have already resigned or have been transferred to other government's departments.

- 2. The group of officials in category A and category B who have been employed or have been transferred from elsewhere in the shortage disciplines during the years of 1987-1991.
- 3. The group of administrators in all of the 5 shortage disciplines.

All group of officials are interviewed. The total number of samplings is 153 whose names have been acquired by checking the name list of the university's officials.

The collected data are analysed and processed by the SPSS program. Then, simple statistical technicques are used in order to achieve the descriptive statistical analysis.

The findings can be summarized as follow:

- 1. General data of the resignees: most of them are male, age between 31-35 years, holders of Ph.D degrees or equivalent would have higher rate of resignation more than holders of lesser degrees, holders of degrees in medicine have the highest percentage of resignation when compared with other disciplines, most of the resignees have been employed from 1-5 years and those who have married have higher percentage of resignation than those who are single.
- 2. Characteristics of the resignation: most of the resignees are transferred to other state agencies such as to other hospitals or to other academic institutions. There is only a small percentage of those who resign to work in private sector or in state enterprises or in private businesses.

personal reasons are the most cites reasons of resignation. Reasons which ranked second place are: unsatisfied administration system or working conditions or bad impressions toward the old workplace. According to the recent analysis, it is evident and clearly stated that factors concerning salary or compensation are not the main factors which affect resignations or transfers among officials of Chiang Mai university.

Proposed recommendations:

In the aspect of personnel management: qualified personnels should receive proper promotions according to their calibers and merits which might not be in the form of money. In the aspect of budget administration: there should be co-operation to expend the limited budget to acquire the highest advantage. In the aspect of academic administration: there should be improvement and development of curricula in order to be accordance with the needs of the market. There should be academic co-ordination between various Faculties and Departments in order to decrease duplication of teachings which would economize budget, the use of personnels and standardize the quality of teachings. In the aspect of improvement of work system: steps of work procedures should be decreased in order to increase flexibility which would induce the young generation to be interested in working with the public sector.